

TORONTÁL

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beeskerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgöncim: Torontál, Veliki Beeskerek		Hirdetések díjszabás szerint	Din
			Megjelenik naponta délben	

Franciaországban huszszázalékos adóemelést rendeltek el.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Páris, febr. 19.

A kamarában izgalmas vita után hajnalban rendelték el a szavazást a kormányjavaslat harmadik szakaszáról, mely a huszszázalékos adóemelkedést rendeli el. A javaslat mellett 315. ellene pedig 251 szavazatot szolt.

A német császár régi szivbaja kiujult.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Dorn, febr. 19.

Vilmos császár régi szivbaja újra kiujult. A császár teljesen lesoványodott, elgyengült, állandó szédülési rohamai vannak.

Zavargás tört ki a szovjet ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Varsó, febr. 19.

A Kaukázusban és a Don vidékén Tahelakojev herceg vezetésével a szovjet ellen zendülés tört ki. A fehéroroszországi Boriszlavoból szintén érkeznek puccshírek.

Kállay előleget kér a belföldi kölcsonre.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Budapest, febr. 19.

A tőzsdén és az utótőzsdén megindult az árfolyamemelkedés, mert Kállay parlamenti nyilatkozatát nem tartják olyannak, hogy ebből beszé következzék be. A délelőtti parlamenti eseményekkel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Kállay távozik és helyét Paupera Ferenc, a Földhitelbank vezérigazgatója foglalta el. Ezt a hírt a „8 Órai Ujság” megeafolja.

Kállay a nemzetgyűlés elé törvényjavaslatot terjesztett be, hogy az 1923. évi jövedelemadó tizszeresét, az ugyanazon évi vagyonadó tizenötösörösét vessék ki a belföldi kölcsonre. A parlamentben az ellenzék nagy viharral fogadta a pénzügyminiszter előterjesztését.

A szalonkii kikötői zóna megállapítása.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Beograd, febr. 19.

Holnap délelőtt Beogradból Szalonkibe utazik egy bizottság, amely a helyszínen állapítja meg a szalonkii kikötői zónáját és az átvéves előmunkálatait elintézi.

Megszavazták a szerb-olasz egyezményt.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 19.

Ma délelőtt folytatták az olasz-szerb egyezmény tárgyalását. A délelőtti ülés első szónoka

Lázity Voisláv volt, aki ellene van a konvenciónak, mert általában ellene van Pasity politikájának. Sok veszteség ért bennünket — mondja Lázity — Pasityék politikája folytán. Elvesztettük Skadart, hogy Fiumét megmenthessük magunknak. Elvesztettük Zárát, mert azt mondták, hogy csak ilyen úton tarthatjuk meg magunknak: — Fiumét és végül elvesztettük Fiumét, hogy megmaradhasson nekünk a — radikális kormány! Szónok mint a kilencedik ezred katonája harcolt azért, hogy Fiume a miénk lehessen. Tiltakozik mindenféle megegyezés ellen, amely illuzórikussá teszi hőseink vérdíjátát.

Stanojevity Aca (szerb-p.) kijelenti, hogy a nagyszerb ideálokat a jelenlegi szerb államférfiak elhanyagolják, elfelejtik. Pedig ezekért és csakis ezekért harcoltak annak idején katonáink. Ezután támadja a horvátokat, szlovéneket, klerikálisokat, muzulmánokat és egyedül a szerbeket tartja annak az elemnek, amely a rendet az országban helyre tudja állítani.

Divac Nedelyko (szoc.) Fiume kérdése szerint nem más, mint a kapitalista politika csuespontja, amelyet Olaszország folytat.

Stepanovity (rad.) védi a konvenciót. Szerinte a demokraták nem is olyan nagyon vannak ellene a megegyezésnek. Ő legalább is magasabb-

rangu demokratá politikusoktól úgy tudja, hogy a demokraták már a tuppaiói szerződés megkötése előtt hajlandók voltak beletörödni Fiume annexiójába.

Davidovity (dem.) cáfolja Stepanovity kijelentését.

Drinkovity (horv. népp.) nagy hibának tartja ezt a konvenciót. Ezután szünetet rendel el az elnök és az ülés folytatását délutánra halasztja el.

A délutáni ülés első szónoka Jovánovity Vása, aki a konvenció ellen beszél. Ezután Ninesity él a zárószó jogaival, majd Krizogonó (dem.) beszéde után az elnök elrendeli a szavazást. A megejtett szavazás eredményeképpen általános-

123 szavazatot szolt a ratifikálás mellett

21 szavazatot ellene.

A részleteiben való szavazásnál 120 szavazatot szolt a ratifikálás mellett,

25 pedig ellene.

Ezek szerint a szerb-olasz megegyezést a parlament ratifikálta.

A javaslat ellen szavaztak a földműves-párt és néhány demokrata képviselő. A demokrata-párt ugyan már tegnap elhatározta, hogy nem szavaz, sőt az ülésen sem jelenik meg, a hivatatos szónokokat kivéve, de néhány képviselő a párthatározatot nem tudva, elment volt az ülésre. A klerikális-párt Korosec vezetésével a szavazás előtt elhagyta a termet. A németek egyáltalán nem jelentek meg az üléseken.

A magyar korona romlásának megakadályozásáról tanácskoznak.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Budapest, febr. 19.

A kormány ma délután rendkívül minisztertanácsot tart a pénzügyi helyzettel kapcsolatos intézkedések megtételére. Ma délelőtt Kállay pénzügyminiszter Valko és Daruváry miniszterek, Popovics Sándor, a jegyintézet elnöke, Lukács László és Teleszky volt pénzügyminiszterek megbeszélésen voltak Bethlennél. Kállay vázolta itt a gazdasági és a pénzügyi helyzetet és előterjesztette, hogy milyen pénzügyi intézkedéseket tart szükségesnek. Beszámolt egyúttal a bankvezérekkel folytatott tárgyalásairól is.

A délutáni minisztertanács

szóba kerülnek az intézkedések, amelyek a koronacsempészsé, a valuta zügforgalom megakadályozására szükségesek. A minisztertanácson döntenek egyúttal arra nézve is, hogy a pénzügyminiszter a szükséges intézkedéseket törvényjavaslat formájában terjeszse-e a Ház elé vagy rendeletileg léptessék életbe. A minisztertanács foglalkozik a malomok fontkölcsonnevel is, amelyre elvileg különben már megállapodtak.

A bankvezéreknek Kállayval folytatott megbeszélésén az a felfogás alakult ki, hogy a belföldi kölcsonnel meg lehet állítani a korona romlását. A belföldi kölcson kötvényei azonban valorizáltak legyenek. Az általános vélemény az, hogy a koronát 0015 zürichi árfolyamon stabilizálni lehetne a mai viszonyok között.

Bevonulás, sorozás.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 20.

Jelentette már a „Torontál”, hogy még e hó folyamán bevonulnak az összes 1903. évfolyambeli újoncok és mindazok, akik 1900., 1901., 1902-es évfolyambeli, de valamilyen okból fogva eddig nem tettek eleget a bevonulási parancsnak.

A legújabb rendelkezés szerint mindazon 1903-as évfolyambeli, akik a vasúti ezredhez és a technikai csapatokhoz osztottak be, február 27-ikén vonulnak be, a gyalogsághoz beosztott száztizenkét beeskereki fiu pedig március 2-ikán veszi föl a komiszruhát, hogy egy évig fegyverrel álljon a vártán. A katonai ügyosztály felhívja az összes újoncokat, hogy az előrt ruhával, fegyverrel, esakájával és evészközzel lássák el magukat a bevonuláskor.

Az 1906-ik évben született ifjakat felhívja a katonai ügyosztály, hogy személyi adataik beszerzése végett március 3-ikán és 4-ikén haladéktalanul jelentkezzenek a katonai ügyosztályban. Jelentkezni tartoznak mindazon 1906-os évfolyambeli, akik állandóan Beeskereken tartózkodnak, tekintet nélkül arra, hogy itt születtek-e vagy sem.

HIREK

— febr. 20.

A polgármester beogradi utazása. Aleksity Bogoljub polgármester a mai nap folyamán Beogradba utazik. A polgármester utja a városi szabályrendelet miniszteri jóváhagyásával van kapcsolatban.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Erös László ügyvédjelöltet bírósági jegyzőnek nevezte ki.

Tanácsülés a városnál. Ma délelőtt 11 órakor tanácsülés volt a városnál, amelyen folyóügyeket intéztek el.

Kikböl áll az angol parlament? A „Manchester Guardian” közlése szerint az angol parlamenti munkaspárt tagjainak 70 százaléka szakszervezeti vezetökböl áll és eltérően az előző ciklustól, ma a frakció tulajdoni részben munkásokra támaszkodik. Azoknak az intellektuelleknek egy része, akik az elmúlt ciklusban képviselök voltak, helyét elvesztette. A 192 munkaspárti képviselő közül 136 szakszervezeti vezető. A 158 liberálisból 74 a tőkét képviseli, míg 256 konzervatívból 101 képviseli a tőkét. A brit munkások szervezetének 59 képviselője az alsóházban és 70 képviselője a felsőházban van.

Tűzoltóest Kikindán. A kikindai tűzoltóegylet a béli évad legjelentősebb estélyét adta e hó 17-én óriási közönség előtt. A monstre műsor kimagasló számai közül megemlítésre méltó a „Gusle” vegyeskarának művészi énekszámát, melyet Wach Frantisek zenetanár művészi felkészültséggel vezetett a katonazenekar élén. Eck János kántor bariton szólójával excellált. Deák Kornél, a Beeskerekben is jól ismert kiváló vajdasági komikus-színművész magánművészetében és tréfákban a műsor clouja volt. Orbok Attala tréfájában: „A csábító”-ban, Fischer Juliska kivételes tehetségének, rátermettségének adta jelét. Egyes volt Makai és a sikerhez nagyban hozzájárult a „Bluz” című tréfában Lédecy Mariska. Az elért impozáns erkölcsi és anyagi sikerért elismerés illeti Seiler Miklós főparancsnokot, Petrovičs Sándor titkárt, Nikolits Iván vigalmi elnököt, valamint Moldvay szakasparancsnokot. (W.)

Tutenkhamen kibírja,

hogymindennap más és más hajmeresztő híreket talál föl róla a luxori jelentés. Rövid intervallumokkal ezt jegyezhetjük föl az utolsó napokban: Felnyitották a belső kriptát harmadik ajtáját. — A belső kriptát harmadik ajtáját nem nyitották fel, mert a khedive nem enged. — A khedive megengedi. — A khedive nem enged. — A khedive megengedi, de az angol király nem enged. — Nos, mikor még néhány ezer Tutenkhamen-örjögő érkezett Egyiptomba, megengedték. Olyan elszántak is akadtak, akik ott telepedtek le Luxor közelében és megküzdve a lepra, a trachoma, belpokol és más délszaki nyavalyával, várják, hogy kiemeljék az aszalt uralkodót. De még nem tartunk a kiemelésnél. Egyszer csak azt táviratozták, hogy a koporsóban olyan friss virágokat találtak, mintha csak az imént metesztették volna le őket. Aztán érzékeny tudósítás jön arról, hogyan emelte le reszkető kezekkel a kutató professzor a koporsót takaró vásznakat, amelyeken Tutenkhamen esodálatos színes arcképe volt, fején az arany kigyóornamenttel díszített királyi koronával. A professzornak most már négy nap óta szakadatlanul reszket a keze — mert azóta semmi újat nem jelentettek. A khedive azonban megint tétovázik. Most megint szót emelt a fáraó nyugalmáért. Tutenkhamen már több mint három ezer éve vár nyugodtan, neki már ez a móka nem számít! Ő vár várni. De mit csináljon az egyiptomi idegenforgalom. Sokáig nem fogják kibírni a luxori éghajlatot és könnyen megeshetnek, hogy Tutenkhamen túléli őket.

Humanitás teadélután Kikindán. A „Humanitás” katolikus nőegylet e hó 19-én, kedden a Kaszinó nagyteremben műsoros teadélutánt rendezett. Itt emlíjük meg, hogy a katolikus egyházi énekkar szombat, e hó 23-ikán nagyszabású zenés és operettestélyt rendez a „Nemzeti-szálló” összes helyiségeiben. Ezután színpadra kerül Fall Leo egy eszes egyfelvonásos operettje, melyben a város összes jó énekesei képviselve vannak.

* Nikkelezni, galvanizálni Krausznál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Kartonest a Kaszinóban. Március elsején este 9 órakor kartonest lesz a Kaszinóban. Az estélyre már most serényen folynak az előkészületek. A rendezőség egy-két napon belül már szét is küldi a meghívókat.

Koszorúmegváltás. A Tunner Alajos és Fiai cég Wilhelm Béláné elhalálása alkalmából a r. kath. árvaháznak 100 dinárt adományozott.

Wilhelm Béláné elhunytá alkalmából Kaufmann Vilmos az Orient utján 50 dinárt adományozott az izr. nőegyletnek koszorúmegváltás-ként.

Klasszikus zeneestély. Csütörtökön, folyó hó 21-én este egyegyed 9 órai kezdettel a Vojvodina (Rózsza) kávéházban működő Beer-féle szalonzenekar klasszikus zeneestélyt rendez a következő műsorral: 1. Beethoven: Egmont Ouverture. 2. Dvorak: Walzer op. 54. 3. Puccini: Xenia Opernfantasia. 4. Tschalkowszky: Pique Dame Opernfantasia. 5. Urbach: Grieg Erinnerungungen Fantasia. 6. Dvorak: Slavische Tánze No 8. 7. Liszt: II. Rapsodie. 8. Stojanovic: Jugoslavenski Fantasia. 9. Puccini: Madame Butterfly Opernfantasia. 10. Mendelsohn-Bartholdy: Hochzeits Marsch aus Sommernachttraum.

Gyanus orosz gyémántküldemény Amerikába. Newyorkból jelentik: A chikagói rendőrség napok óta nagy apparátussal és még nagyobb titkossággal nyomoz egy Chikagoba érkezett postai csomag után, amely 750 karát súlyú gyémántot tartalmazott. A gyémántos csomag értéke 250000 dollár. A nyomozás hír szerint az amerikai politikai hatóságok felhívására indult meg, mert alapos a gyanu, hogy a rendkívüli értékes postacsomag, amely Oroszországból érkezett, azt a célt szolgálta, hogy az amerikai kommunista mozgalom finanszírozására biztosítson tekintélyes alapot.

Pászkabeszézés. A veliki-beeskereki izr. hitközség előjárósága felhívja helybeli és vidéki tagjait, hogy husvéti pászkájukat szíveskedjenek már most előjegyezni. A jegyzett mennyiség ára a rendelkezésnél megfizetendő. Bővebbet a hitközségi irodában.

Naranas karnevál. A kikindai Kosovo Sportklub március elsején naranas karnevált rendez. A mulatság iránt nagy az érdeklődés, mert ez az első ilyen mulatság Jugoszláviában.

Orvosi hír. Dr. Lederer Jenő orvosi rendelését Miletityeva (Temesvári) utca 24. sz. alatt, szomben a vasúti híddal megkezdte. Rendel. d. e. 8-10-ig, délután 3-5-ig.

Vezérigazgató 52.

* **Atutalásokat és csekkkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár.** Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16.

Fehér gyermekágy

jókarban, matrac
ujjonnan behuzva,
eladó.

Krunska ulica 11.

300

A közönség kritikája az újságíróbálról.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 20.

A stílus kedvéért úgy terveztük, hogy az újságíróbál kritikáját a közönséggel iratjuk meg. Vasárnap azonban a jó közönség aludt és az újság, leider, nem veheti tudomásul, hogy katzenjammer vagyon mindenfelé, annak meg kell jelenni, tehát magunknak kellett összeeskübnünk. Az ötletet azonban nem ejtettük el, hanem megfogtuk a nyájának mondott közönség néhány típusát és íme közöljük véleményüket.

Egy fiatal szép asszony véleménye.

„Mit mondjak, hogy sokan voltak? Nekem a negyede is tulsok lett volna, mert én bizony szeretek egy-kétszer körülforgani a teremben valami jó táncossal. Táncolni, azt pedig csak hajnal felé lehetett. No de azért nem vagyok annyira önző, hogy a magam kis kellemetlensége miatt ne vegyem észre, hogy mi minden szép volt ezen a bálon. Ehhez maguk férfiak tulajdonképpen nem is értenek, hogy egy-egy ruhának egy vonalában, színében mennyi titkos szépség van. Maguk mindig csak a nőt nézik és nem a ruhát is, mint mi. (Ez bizonyítaná talán asszonyom, hogy nekünk jobb ízlésünk van, mint a nőknek! Sz.) Így engedje meg nekem hogy csak a ruhákról beszéljek egy kissé. A négy legszebb jelmezről. Boskovich Zágorka, Magyar Piri, Fleischer Dodo és Soltész Kláriéről már az ezerszemű közönség mondott döntő ítéletet — itt én legfeljebb mint asszony, serényen csak azt jegyezhetem meg, hogy ez a négy csupa rajongó lány kissé elcsavarta a közönség fejét. Én a magam részéről petíciót kívánnék benyújtani, mert az első négyet nem tudnám kiválasztani a sok szép jelmez közül — ilyen barbárak csak a férfiak tudnak lenni. Biztosra veszem, hogy a szavazók túlnyomó része férfi volt. Nagyon ötletes volt a kis Benó lány ruhája, mint puderdoboz. Szép és finom volt Bartha Ilus újság kosztümje és — annak a lánynak az alakja hozzá. Én mondhatom magának, hogy tökéletes. Braun Boris udvari bohóca is elegánsan volt szímben tartva; zöld és bordó bársony jól hatott. Egyszerű, de nagyon fess volt Oláh Jolán XV. Lajos-kori apródja. Igaz, hogy olyan lábakkal fess lehet a legcsunyább jelmez is. Érettebb megjelenés volt Csizsárné pompás kék lepkéje — csak kár, hogy szőke parókát tett föl hozzá. Az ő szeméhez a fekete haj illik egyedül. Volt egy eszes kis alak piros selyem Prinz Danilo uniformisban — nem ismerem, hogy kicsoda. Hatásos volt Nikolits Bátoré konfetti jelmeze. Persze, ha az ember még szép asszony is a tetejébe, duplón hat minden. Nagyon bájos volt Petrás Gabi Colombineje. Igazán stílusos szép jelmez volt. Török Viola lila Boccaciója is jól mutatott, kár, hogy főveget tett föl hozzá. Jó volt még... Jézusom, hát látja, nekem mindegyik nagyon tetszik. Én nagyon nehezen tudnék választani. De, hogy a férfiak se haragudjanak, hát közlök is nagyon tetszett nekem a — Bukovác tafa! Igazán derék, hogy az idősebb urak-

ban van vállalkozó kedv és kedély, míg a fiatalabbak blazirt arcokkal ödöngenek fel-alá. Aztán az a sok szép estélyi ruha. Ezt a férfiak nem értik. Minden-minden nagyon szép volt, de kár, hogy nem rendezték a báljukat a színházban, mint tavaly. K. M.-né.

Egy négylányos apa véleménye.

Vigyen el benneteket az ördög öcsém. Mi a fészkes csudának köll nektek most álarcos bálát csinálni. Mintha nem járnánk folyton álarcban — de legalább nem olyan drága, mint amit az asszonyok kívánnak. Mit mondjak neked, hogy sokan voltak? De azért azt a négy férfit — tudod már — csak nem találtam közöttük! Hanem ha a nevemet ki találod írni — nyakom ütlek!

Egy leány, aki most 17 éves.

Istenem, olyan szép volt, hogy azt sem tudom mi volt. Én nem emlékszem igazán semmire. Nagyon kedves volt, hogy álarcban komédiázhattam, de valaki ugysis tudta, hogy milyen jelmezem van, hát neki nem komédiáztam. K.

Egy idősebb ur véleménye.

Erdemük Önöknek, hogy először sikerült összehozniuk a három nemzetiség összes intellektuális harmonikus egységben és hogy ezek mind belátták, hogy így is meg lehet lenni minden gyűlölködés nélkül. Ez ennek a bálnak tagadhatatlanul nagy erkölcsi diadala volt.

Dr. —k —r.

Aki önmagát akarja megfogni.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 20.

Egy ötletes és mégis nagyon ostoba tolvajt fogott el tegnap a rendőrség Meinarzt István 28 éves közműves személyében. Meinarzt, aki németeleméri lakos, beherándult Beeskerekre, ahol apróbb-nagyobb tolvajlásokat követett el, amelyek egyszer-kétszer már összeállításba hozták a rendőri fogdával. Nem ismeretlen ember tehát a rendőrség előtt.

Tegnap délelőtt Meinarzt ismét bejött Beeskerekre és délfelé betört Mateity Mita gimnáziumi tornatanár Car Dusanova 40. szám alatti lakására, ahol aranyat és ezüsttárgyakat keresett. Az ember hajlandó volna azt hinni, hogy a nevezett tolvaj nem épelméjű, mert ha aranyat és ezüstöt keres, miért éppen egy tanárnál keresi azt. Szinte hihetetlen, hogy ilyen fantaszta is élhessenek még ma a földön. Egyszer csak mikor a naiv tolvaj látta, hogy itt aranyat és ezüstöt nem talál, megelégedt egy gyöngy ezüstörével és néhány cigarettaszípkával.

Most jön azonban az ötlet. Miközben a lakásban szöszmötölt, hazaérkezett Mateity tanár. Erre a tolvaj egész hidegvérűen magára zárta az ajtót. A tanár eleinte dörömbölt, majd kiszaladt az utcafelől ablakhoz, hogy belásson a szobába. Ez alatt a tolvaj kizárta az ajtót és mert a zajra mások is figyelmesek lettek, ő maga is észrevétlenül kismfordálva, elkezdett kiabálni a többiekkel: — Itt a tolvaj! Beant van a tolvaj! Fogják meg!

A buzgó magán-detektív feltűnt azonban a tanárnak, aki megkérdezte tőle, hogy hát ő tulajdonképpen kiesoda. Erre zavarba jött Meinartz, hidegvére elhagyta és futásnak eredt. Rögtön üldözőbe vették a menekülő tolvajt, de nem érték utól. A meglöpett tanár azonnal jelentést tett a rendőrségen, amely a személyleírás alapján két óra alatt elfogta az ötletes és mégis ostoba tolvajt.

Meinartznál ruháinak átkutatása közben találtak néhány gyanús holmit, amelynek eredetére nem tud felvilágosítást adni. A rendőrség ez irányban folytatja a nyomozást.

Az elcsábított skót cselédleány fiának karrierje.

Hogyan írnak a franciák Macdonald gyermekéveiről.

— febr. 19.

Ramsay Macdonald, Anglia miniszterelnöke, ezidő szerint a világ legérdekesebb férfija. A leghatalmasabb birodalom felelős vezetője, akinek megnyilatkozásait a világ minden részében aggódó figyelemmel kísérik, jártában-keltében a szemfüles riporterek százai figyelik meg, kiemertően tudnak minden részletet magánéletéből, szóragozásairól.

Igen természetes, hogy Macdonald karrierjéről, a munka és küzdelem éveiről, de kora gyermekeségéről részletesen számolnak be az újságok. De nemesak az angol lapok. A francia sajtó, amelynek ezer oka van rá, hogy Macdonald alakját és szavakkal reflektálja be, rendkívül aprólékos, de igen érdekes adatokat mond el Macdonaldról, a babyról. Ötvennyolc évvel ezelőtt történt. Felső-Skócia egy kiesiny, apró halászfalujaiban egy fiatal szolgáló kétségbeesve futott az édesanyjához, aki maga is szerény, földhözragadt parasztasszony volt. Banális történet, amely ezer év óta ismétlődik meg: a fiatal lányt fényes igéretekkel elcsábították, aztán otthagyták. A kis halászkunyhóban, amelyben alig egyenesedhetett fel az ember, megszületett a gyermek. A kis család nyomorúsága egyre kínosabbá vált. Nem volt pénzük, nem segítettek rajtuk, még csak szánalmat sem éreztek irántuk. Milyen egy skót tengerparti halászfalu lakóinak az élete? A zord s mostoha természet a maga komor nagyszerűségében ráfekszik a lelkekre, a vihar elválasztja egymástól a magános kunyhókat, amelyeknek szomorú lakosai valósággal remeteleltre szorulnak. Az élet szörnyű merevsége szinte csirájában fojtja el a szellem minden még oly halk megmozdulását is. Mivé válhatott az a kis csecsemő, aki ott látta meg a napvilágot, vagy inkább a tenger felől gomolygó felhős ködöt az alacsonyban? Csak paraszt lehetett, halász, a legjobb esetben szoránymódú kis polgár.

Am a kis skót apróság életének fonalát másként fonták a Párkák. A nélkülözések, a fogcsikorgató és néma erőfeszítések nehéz évtizedei vonultak el felette, a gyermekből ű, a fiuból férfi lett, aki most Anglia miniszterelnöke. De — mondják azok, akik a gyermek Macdonaldot ismerték — mintha a kisfiu homlokára rá lett volna írva a végzet ma-

gas rendelkezése: valósággal sugározta magából az energiát, az acélos keménységet és jellemének hajthatatlan szilárdságánál csak hallgatag természetű volt erősebb. Nem beszélt, hanem eselékedett.

Édesanyja, aki inkább áldozat volt, mint bűnös, a maga mindennapi tragédiájában, amíg élt, szeretetének végtelen gyöngédségével vette körül a gyermeket. Nagyanyja lányával versenyt bezéte. És a szeretetnek, a jószágoknak ez a finom hangulata egész életén végigkísérte Macdonaldot. Margaret Gladstone, korán elhunyt felesége a legideálisabb házastárs volt: jó barátja, munkatársa, valósággal második anyja és gyermekei, akik mindenben anyjukra ütnek, jótékonyan enyhítik a miniszterelnök felsőbb-séges kemény, valósággal kérielhetetlen karakterét.

Az élet most minden hatalmat két kézzel áraszt Macdonaldra, de bizonyára most sem felejtje el gyermek-kora nehéz megpróbáltatásait. Kilenec éves korában azzal foglalkozik, hogy krumplit szed a sovány kis földből, aztán iskolába kerül, ahol inkább szorgalmasnak, mint ragyogó tehetségűnek bizonyult. Tizennyolc éves korában azonban elnyeri egy skót ujság pályadíját, amely a legszebb elbeszélésre volt kitűzve. Ez a siker és egy szociálista könyv olvasása meghatározzák jövőendő pályafutását. Macdonald Londonba utazik és a themseparti embervadonba egyedül érkezik meg, ninesenek barátai, egy fillére sincs a zsebében. A skót fiu kéréses órát élt át az embermilliók között. Néha napokon át ninesen betevő falatja és boldog, amikor végre címszalagokat írhat egy hónapban 80 frankért, amelyből még a legszerényebb igények mellett sem lehet jólakni. De a vasfejtű Macdonald nem esügged. Ha nines mit ennie, elmegy a nyilvános könyvtárakba, könyveket olvas, lázas szorgalommal műveli magát és minden estét a tanulásnak szenteli. Vizsgára készülődik, hogy tanár lehessen. Kintőn elkészül minden tárgyból, de egy héttel vizsgája előtt megbetegszik és ágyának dől. A legkritikusabb percekben végre egy kicsit rámosolyog a szerencse: titkári állást kap Mr. Loughnál s ez a haladás első állomása, melyről a hatalom első polcára lépett az egész világ feszült figyelme közben.

TÖZSDE

Február 19

Beograd. (Zárlat.) Newyork 78-50, London 339, Páris 329, Prága 231, Wien 0112, Budapest 019, Bukarest 41-25, Genf 1370, Amsterdam 30-10, Brüsszel 285, Szófia 62.

Zárich. (Zárlat.) Newyork 578 és egyegyed, London 2415, Páris 2480, Milano 2475, Prága 1670, Wien 00081 és egynyolcad, Budapest 00197 és fél, Beograd 735, Bukarest 305, Varsó üres, Berlin üres, Szófia 415.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 32650—34950, London 140100—150100, Páris 1350—1460, Milano 1400—1500, Prága 944—1014, Wien 4585—4915, Beograd 420—448, Bukarest 175—187. Minden vonatkozásban 52 százalék felár számítandó.

Közgazdaság

Az egyedáruság jövedelme 1923 novemberében. A beogradi statisztikai hivatal jelentése szerint az egyedáruság jövedelme 1923 november havában a következőleg oszlott meg: dohány 124-6, só 31-2, petróleum 2-9, gyufa 1-3, papiros 29-8, cigaretta-papír 10-7 millió dinár. A budgetben az ezek után várható bevétel 147-8 millió dinárral volt előjegyezve, valójában azonban 212-5 millió volt a bevétel — tehát egy tekintélyes összeggel több.

Új tengerhajózási társaság. Beogradból jelentik, a Baburicea & Co. Ltd. londoni cég a Frano Petrino-vice, valamint Bozso Banac és néhány üzlettársuk 200 ezer font alapítókével egy új hajóstársaságot alakított Jugoslovenska—Amerikanska plovidba néven. Az új hajóstársaság első hajója a „Marija Petrovity“ a napokban vizre kerül.

A Chilebe kivándorlók vízuma. A zagrebi ehilei konzulátus közli, hogy mindazon kivándorlók, akik a délamerikai Chile köztársaságba vándorolnak ki, vízumukat egyedül a zagrebi konzulátus utján szerezhetik meg.

Miért zuhant a magyar korona? Budapestről jelentik: A magyar korona két napja zuhanásszerűen romlott egész Kelet Európában, ám-bár Zürichben megtartotta árfolyamát. Azok a hírek, amelyek szerint a magyar korona az osztrák korona nivójára süllyedt, tulzottak. A korona esésének legfőbb oka, hogy a külföld visszavonul a wieni és budapesti értéktőzsdéről és szabadulni igyekszik magyar és osztrák papírjaitól. Az osztrákok úgy védekeznek, hogy a magyar értékpapírokat dobják piacra és az így nyert magyar koronakészleteket eladják. A nagy koronakinálat hozza azután magával az idegen fizetési eszközök megdrágulását. A rohamos esés, azután pánikot támasztott, ami a korona újabb romlását idézi elő. A wieniek nagyarányú értékpapíreladásai okozták azt, hogy at budapesti tőzsdén nem tud hausse-mozgalom kialakulni, az értékpapírok mindössze 15—20 százalékos emelkedést mutatnak, ugyanakkor az idegen fizetési eszközök 60—80 százalékkal drágultak meg. Egy wieni verzió szerint viszont azért romlott megint a magyar korona, mert az elmúlt hé végén hét milliárd magyar koronát ajánlottak megvételre, amiből azonban csak két milliárd koronát vásároltak meg. A hét milliárdot nemrégiben csempészték ki Magyarországból. Ez a csempészés nyomta le a magyar korona árfolyamát Wienben.

Nyilttér

Ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felhívok mindenkit, hogy Tibor fiam részére semminemű kölcsönt, sem hitelt ne nyujtsanak, mert azok megtérítésére magamat nem kötelezem.

Veliki Becskerek, 1924 február 19

297

Frisch Izidor.

Talán nem érdektelen, hogy a közönség is tudomást szerezzen arról, hogy a helybéli villanytelep vezetője milyen bánásmódban részesíti az adófizető polgárokat és ennek megvilágítása céljából szükségesnek tartom a következők közlését:

Tudvalévő dolog, hogy városunkban 3 hónap óta a villanszerelést betiltották. — Ezt azonban kétféleképp hajtják végre. Adófizető magánvállalkozóknak a legesekélyebb változtatásokat hosszas utánjárás és könyörgés után sem engednek elvégezni, ennek ellenében a villanytelep vezetője, nem tudni mi okból, mégis végez természetesen privilegizált egyéneknek, nagyobb szerelési munkálatokat.

A közelmúltban egy szerelésre vonatkozólag tervrajzot küldtem be a telepre, felülvizsgálás céljából. Azt a választ kaptam, hogy zsinórszerelést elvből nem engedélyez az igazgató ur, hanem a lényegesen drágább bergmannesóval való szerelést engedélyezi csak. Erre természetesen a szerelést utóbbi utasítás szerint végeztem el és amikor elkészültem, kértem a munka felülvizsgálását és bekapcsolását. Elutasító választ kaptam és az igazgató ur arra való hivatkozással, hogy ő még így sem hagyta jóvá a munka elvégzését, a bekapcsolást nem engedélyezte.

Mindezek után több szerelő kollégám jelenlétében újból megkíséréltem szép szóval az ügyet elintézni, azonban a direktor ur izgatott hangon förmedt réám és a következő kijelentést tette: „Őn egy murkszar“. Erre kértem, hogy ezen kijelentését bizonyítsa be, illetőleg magyarázza meg nekem, mire azt a választ kaptam, hogy ő nem hivatott erre magyarázatot adni, az íróasztalra esepott és a következő szavakkal utasított ki az irodából: „amars ki innen“. Kérdezem a mélyen tisztelt Igazgató urtól, hogy milyen jogon utasít ki a város egyik közüzemének irodájából és nem-e tudja a direktor ur, hogy ő van itt a város polgáraiért és nem a város polgársága ómiatta. Ezuton is üzenem, hogy bár nem vagyok a villanytelep igazgatója, hanem csak egy dolgozó vállalkozó, de annyi tapintattal mégis rendelkezem, hogy még inasaimmal szemben sem használok ilyen mélyen kifejezéseket.

Van még a mélyen tisztelt Igazgató ur személyét és működését illetőleg sok más mondanivalóm, amelyek a közönséget érdekelni fogják és amelyek a villanytelep és a város érdekeivel igazán nem férnek össze, de ezekről a közeljövőben fogok a „Torontál“ hasábjain referálni.

Miklo Reza,
elektrotechnikai vállalkozó.

Képviseletet

a prágai, bécsi és budapesti házi és közimunkaipartól átvett. Nagy választék legfinomabb lenvászon kelengyében.

Özv. Gussmann Adolfné
V. Becskerek, Zadrusna bank épület

2 egymásbanyiló butorozott szobát

301 keresek április 1-ére.

Cim az „Orient“-nél (Fő-utca).

Műsrendű beremendi és szlovén darabos
meszet
beocsini portland-cementet, száraz, vel-lázott bükkszenet jutányosan szállít
Révál Adolf Subotica. Telefon 551. 181

Heti abonnensek
ebéd és vacsorára
80 — dinárért
felvételnek a
'Kotárka' vendéglőben 265

Fémolnárt 285
ki több évi gyakorlattal bír a ke-reskedelmi fehér őrlésben, keres egy nagyobb malom azonnali be-lépésre. — Ajánlatok fizetési igény megjelölésével a „Posavina” műmalomhoz Sisak, intézendők.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Keresek társalgónőt
csakis művelt, erkölcsös urhölgyet, akit családtag-nak tekintek és aki a főzési munkánál is segít.
294 Cím a kiadóhivatalban.

Bognárszerszám
3 személy részére, u. m. 3 gyalupad, 2 balta, 2 tőke stb. azonnal eladó. 295
Bába Sándor Gornja Muzslja.

4 hold szőlő
Beeskereken bérbe adatik
Cím Léva y né üzletében és a kiadóhivatalban. 287

218 **Ingyenes és fizető utazás**
Délamerikába
Hamburg-Déiamerikai Hajótársulattal
Veliki Beeskerek, Aleksandrova (Fő) utca 27. — A kivándorló csoportok a következő napokon indulnak: március 1., 2., 5., 6., 7., 20. és 21-én.

Allandóan raktáron van és kívánságára házhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Szerb nyelven:		<i>Az Ojság</i> 4—	<i>Jugend</i> 10—	
<i>Vreme</i> 1—	<i>Politika</i> 1—	<i>Az Ember</i> 5—	<i>Die Kunst</i> 20—	
<i>Zabavnik</i> 2—	<i>Illustrovani List</i> 2:50	<i>Vasárnapi Ujság</i> 5—	<i>Wild und Hund</i> 10—	
<i>Obsor</i> 1:50	<i>Veselo Novine</i> 2:50	<i>Pásztortűz</i> 15—	<i>Deutsche Jäger-zeitung</i> 6—	
<i>Hrvat</i> 1:50	<i>Dom i Svijet</i> 7:50	Francia nyelven:		
<i>Koprive</i> 3—	<i>Zagrebački Sportski List</i> 3—	<i>Le Temps</i> 4—	<i>Westermanns Monatshefte</i> 20—	
<i>Comodia</i> 3—	<i>Comodia</i> 3—	<i>Le Petit Parisien</i> 4—	<i>Wiener Bilder</i> 5—	
Magyar nyelven:		<i>Le Matin</i> 4—	Olasz nyelven:	
<i>Torontál</i> 1—	<i>Bácsmezei Napló</i> 1:50	<i>Le Journal</i> 4—	<i>Corriere della Serra</i> 4—	
<i>Esti Élet</i> (V. 2—)	<i>Esti Élet</i> (V. 4—)	<i>Journal des Debats</i> 4—	<i>Il Piccolo</i> 4—	
<i>Délabácska</i> (V. 1:50)	<i>Világ</i> (V. 5—)	<i>L'Humanité</i> 4—	Dívatlapok:	
<i>Esti Kurír</i> (V. 5—)	<i>Pesti Tőzsde</i> 10—	<i>Sourir</i> 12—	<i>Die Schöne Wienerin</i> 12—	
<i>Tőzsdei Hírlap</i> 3—	<i>Aradi Közlöny</i> (V. 3—)	<i>Journal Amusante</i> 10—	<i>Record</i> 12—	
<i>Autó</i> 18—	<i>Egyenlőség</i> 5—	<i>La Vie Parisienne</i> 12:50	<i>Tout la Mode</i> 40—	
<i>A Szellem</i> 15—	<i>Borsszem Jankó</i> 7—	<i>Illustration</i> 25—	<i>Wäsche- und Hand-arbeitzeitung</i> 9—	
<i>Színházi Élet</i> 12—	<i>Színházi Élet</i> 12—	Angol nyelven:		
<i>Tolnai Világlapja</i> 4—	<i>Fidibusz</i> 4—	<i>Daily Mail</i> 4—	<i>L'Elegante</i> 25—	
<i>Nemzeti Sport</i> 3—	<i>Sporthírlap</i> 4—	<i>The Times</i> 12—	<i>Die Dame</i> 20—	
<i>Jugoszláv Sportélet</i> 2—	<i>Caviár</i> 6—	Német nyelven:		
<i>Ma Este</i> 10—	<i>En Ujságom</i> 6—	<i>Zagreber Tagblatt</i> 2—	<i>Blatt der Hausfrau</i> 8—	
<i>Magyar Lányok</i> 6—	<i>Cimbora</i> 4—	<i>Elegante Welt</i> 20—	<i>Wiener Mode</i> 15—	
<i>Erdélyi Élet</i> 4—		<i>Berliner Tagblatt</i> 4—	<i>Chiffon</i> 26—	
		<i>Neue Freie Presse</i> 5—	<i>Grande Mode</i> 45—	
		<i>Neues Wiener Journal</i> 5—	<i>Juno</i> 56—	
		<i>Neue Zeit</i> 1—	<i>Star</i> 60—	
		<i>Temesvarer Volksblatt</i> 2—	<i>Modemwelt</i> 12—	
		<i>Reigen</i> 30—	<i>La Vraie Mode</i> 20—	
		<i>Sport im Bild</i> 25—	<i>La Coupe Exquise</i> 50—	
		<i>Die Börse</i> 10—	<i>Praktische Berlinerin</i> 12—	
		<i>Fliegende Blätter</i> 6—	<i>Paris Mode</i> 25—	
		<i>Faun</i> 5—	<i>Paris Elegant</i> 40—	
		<i>Berliner Tagblatt (Woche)</i> 6—	Időszaki füzetek:	
		<i>Ost und Süd</i> 4—	<i>Nick Carter</i> 3—	
		<i>Moderne Welt</i> 20—	<i>Mister Herkules</i> 3—	
		<i>Das Illustrierte Blatt</i> 5—	<i>Doktor Kubb</i> 3—	
		<i>Die Fackel</i> 30—	<i>Buffalo Bill</i> 3—	
		<i>Muskete</i> 30—	<i>Indianus történetek</i> 2:50	
		<i>Lustige Blätter</i> 8—	<i>Detektiv történetek</i> 10—	
		<i>Meggendorfer</i> 6—	<i>Ullstein: Die span-nenden Bücher</i> 10—	
		<i>Die Woche</i> 14—	<i>Ullstein: Romane</i> 20—	
		<i>Junggeselle</i> 20—	<i>Kronenbücher</i> 16—	

„Orient“

hírlapterjesztő vállalat V. Beeskerek, Aleksandrova u. 5.

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál
Veliki Beeskerek, obiliceva (Zapoliva) u. 1. sz.
Könyvnyomdája

Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatvány-raktár. Tömöntőde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.